

Stärkt intern säkerhetsorganisation, implementering

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommundirektören får i uppdrag att implementera den interna säkerhetsorganisationen under 2022 och vara fullt införd senast till 2023.
2. Kommundirektören får i uppdrag att teckna ett avtal om en säkerhetssamordnartjänst, motsvarande en heltid, från Lejonfastigheter.

Ärende

I kommunens riktlinje för intern säkerhet anges att en säkerhetsorganisation ska upprättas för att stödja ansvariga chefer och ge förutsättningar för en mer effektiv samverkan, i syfte att uppnå målen med det interna säkerhetsarbetet. Enligt tidigare antagen riktlinje för intern säkerhet har beslutats om en säkerhetsorganisation bestående av tre nivåer - strategisk, taktisk och operativ. Säkerhetssamordnare, utgör den taktiska nivån med närhet till respektive förvaltningschef. Den interna säkerhetsorganisationen ska nu verkställas och inriktning och förutsättningar för densamma tydliggörs i och med detta. Verkställighet sker i enlighet med riktlinjen för intern säkerhet och finansieras enligt förslag till kommunstyrelsens beslut i ärendet "Tilläggsbudget med anledning av extra statsbidrag för 2022 och ökade intäkter enligt ny skatteunderlagsprognos samt fördelning av medel för trygghetspaket" (KS 2021-53). Därutöver beslutas om ytterligare satsningar för det interna säkerhetsarbetet bestående av köp av säkerhetssamordnartjänster från Lejonfastigheter. I implementeringen ingår därutöver inrättande av en tjänst för bakgrundskontroll och kontroll av interna oegentligheter samt inrättande av en administrativ tjänst kopplad till H-diariet.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen tillstyrka förslaget till beslut.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Stärkt intern säkerhetsorganisation, implementering 2021-12-06

Bakgrund

Kommunen behöver påskynda införandet av en ny intern säkerhetsorganisation. Den rådande samhällsutvecklingen uppvisar en hotbildsförskjutning som utgör en utmaning för det demokratiska statskicket och kommunen som organisation. Kommunen ska, utöver att skydda sina egna medarbetare, även skydda brukare, besökare och övriga i kommunens verksamhet samt egendom och sitt verksamhetsuppdrag. Linköpings kommun behöver utveckla sin organisation för att höja sitt säkerhetsmedvetande, öka sin motståndskraft samt stärka sin förmåga att förebygga och hantera oönskade händelser i verksamheten.

Övergripande behovsanalys

Nedan följer en kortfattad sammanställning av behov som identifierats inom kommunen. Samråd har skett bland annat med förvaltningschefer för en nuläges-/behovsanalys och inför upprättande av styrdokument kopplat till säkerhetsorganisationen.

- Det finns brister i systematik och uppföljning inom säkerhetsarbetet. Säkerhetsmedvetandet behöver stärkas.
- Kunskapsnivån behöver höjas.
- Säkerhetskultur är en viktig fråga. Det kräver både ett medarbetaransvar och ett ledarskap som ger riktning och goda förutsättningar. En riskstyrning (styrande dokument) är ett grundkrav, men såväl förståelse som beteende är helt avgörande för effekten i praktiken.
- Linjeansvaret behöver stöd för att kunna ta sitt säkerhetsansvar, både vad gäller verksamhetsfrågor och lokalfrågor.
- Behov av helhetsperspektiv utifrån MTO (M (människa), T (teknik), O (organisation)).
- Det behövs en sammanhållande kraft för upphandling inom säkerhet, såväl förvaltningsövergripande som kommunövergripande.
- Behov av enhetliga åtgärder och kompetens avseende passersystem, larm, lås, tillträde (zoner), kamerabevakning, systematiskt brandskyddsarbete (SBA).
- Lejonfastigheter behöver stärka sina förutsättningar på grund av sitt utökade lokalförsörjningsuppdrag. Enhetlighet och kostnadseffektivitet bör eftersträvas. Det handlar bland annat om att gränsdragningen mellan hyresvärd och hyresgäst bedöms variera kraftigt mellan olika hyreskontrakt.

- Lokalförsörjningsprocessen behöver tydliggöras. Det gäller förhållandet mellan Lejonfastigheter, förvaltningar, verksamheter och externa fastighetsägare.
- Planering/uppföljning av systematiskt säkerhetsarbete (SSA) behöver knytas ihop med övrig verksamhetsplanering och uppföljning.
- Samverkan med funktioner inom arbetsmiljöområdet är viktig. Det medför synergieffekter, men innebär också en utmaning med gränsdragningen mellan olika funktioner.

Säkerhetsorganisationen, indelad i tre nivåer

I riktlinjen för intern säkerhet framgår att den interna säkerhetsorganisationen är indelad i tre nivåer:

- Strategisk nivå - Säkerhetsstrateger, organisatorisk placering på Kommunledningsförvaltningen, under kommunstyrelsen
- Taktisk nivå - säkerhetssamordnare på förvaltningsnivå, med närhet till förvaltningschefen
- Operativ nivå - säkerhetsombud på enhets- och/eller verksamhetsnivå utifrån behovsanalys, som stöd till ansvarig chef/-er

I riktlinjen anges att en tillämpningsanvisning för kommunens interna säkerhetsorganisation ska tas fram. Denna kommer att tydliggöra och behandla den systematiska arbetsprocessen och ansvarsförhållanden, funktioner och roller.

Angående säkerhetschefen och säkerhetsstrateger

Funktionen säkerhetsstrateg verkar på en strategisk nivå med kommunövergripande riskstyrning och principiellt viktiga frågor inom intern säkerhet. Säkerhetschefen är även funktionsansvarig för säkerhetssamordnare på taktisk nivå.

Funktionsansvaret innebär:

- ett övergripande lednings- och samordningsansvar för kommunens säkerhetsorganisation, vilket innefattar styrning och samordning av säkerhetssamordnarna, genom kommunövergripande styrdokument inom säkerhet
- omvärldsbevakning, vidmakthållande och utveckling inom funktionsområdet
- upprätthållande av regler och styrdokument samt uppföljning av dess tillämpning

- uppföljning av säkerhetssamordnarnas uppdrag och resultat, vilket redovisas på kommunövergripande nivå

Angående Säkerhetssamordnare

Säkerhetssamordnare är en ny funktion och verkar på taktisk nivå inom säkerhetsorganisationen. Säkerhetssamordnaren har en övergripande samordningsfunktion på sin förvaltning. Uppdraget kräver ett helhetsperspektiv, struktur, nätverkande och processledning. Säkerhetssamordnaren blir stärkt genom olika utbildningar, praktik på strategisk nivå samt deltagande i ett kommunövergripande säkerhetsforum. Kommunens säkerhetschef är funktionsansvarig för säkerhetssamordnaren. En behovsbaserad kravprofil där även personlig kompetens beaktas utifrån uppdragen ska upprättas för varje förvaltning.

Även om Säkerhetsenheten (strategisk nivå) är placerad på Kommunledningsförvaltningen ska nämnda förvaltning ha minst en egen säkerhetssamordnare som hanterar frågor och uppdrag på taktisk nivå.

Angående Säkerhetsombud

Funktionen säkerhetsombud har funnits under flera år men med den nya säkerhetsorganisationens införande förändras uppdraget. Det ställs högre krav (analysledare, introducera medarbetare med mera) och samtidigt ska rollen stärkas genom olika utbildningar. Verksamheten behöver se över lämplighet på individnivå, men också antalet per enhets-/verksamhetsnivå utifrån behovs- och riskbild.

Förvaltningsspecifika behov

Det finns viss variation mellan förvaltningar gällande vilka sakområden och uppdrag som är mest aktuella för funktionerna inom säkerhetsorganisationen. Detta beskrivs övergripande i nedan tabell. För varje förvaltning behöver det upprättas en behovsbaserad kravprofil där även personlig kompetens beaktas utifrån uppdragen.

Utbildningsförvaltningen	Riskhantering - riskanalys och riskinventering. Riskhantering - Systematiskt brandskyddsarbete (SBA) Riskhantering - avvikelser-/skaderapportering Lokaler - fysisk/teknisk säkerhet, larmhantering Lokaler - hantering skador/skadegörelse och ersättningskrav från hyresvärd (ansvarsfördelning). Samverkan lokala brottsförebyggande grupper, socialtjänst och polis. Trygghetsskapande-/brottsförebyggande arbete som till exempel platsanalyser. Hot & våld (mot personal, mellan elever)
--------------------------	---

Integrations- och Arbetsmarknadsförvaltningen	Riskhantering - riskanalys Riskhantering - SBA Trygghetsskapande och brottsförebyggande
Kultur och Fritidsförvaltningen	Riskhantering - riskanalys (t.ex. ungdomsverksamhet och stadsbibliotek) Eventsäkerhet Riskhantering - Systematiskt brandskyddsarbete (SBA) Riskhantering - avvikelse/skaderapportering Anläggningar/idrottshallar (lokalbokning, bevakning)
Social- och omsorgsförvaltningen	Riskhantering inklusive SBA på arbetsplatsen Riskhantering - avvikelse-/skaderapportering Riskutsatta personer- individanpassat brandskydd med mera. Fysisk/teknisk säkerhet lokaler Hantering av skador och ersättningskrav från hyresvärd eller brukare. Hot & våld Otillåten påverkan/oegentligheter
Leanlink	Riskhantering - riskanalys Riskhantering - Systematiskt brandskyddsarbete (SBA) Riskhantering - avvikelse-/skaderapportering Individanpassat brandskydd Hot & våld, t ex ensam-/nattarbete inom omsorgen samt Områdesteamen.
Verksamhetsstöd och Service	Riskhantering - riskanalys Riskhantering - Systematiskt brandskyddsarbete (SBA) Riskhantering - avvikelse-/skaderapportering Kontraktuell riskhantering (upphandling) Hot & våld/personsäkerhet
Miljö och Samhällsbyggnadsförvaltningen	Riskhantering - SBA på den egna arbetsplatsen. Riskhantering - avvikelse-/skaderapportering Otillåten påverkan/oegentligheter Trygghetsskapande arbete, t ex säkra platser. Säkerhetsfrågor på samhällsplanet (förstärkning till linjen). Hantering av skador/skadeståndsanspråk mot kommunen. Hot & våld/personsäkerhet Riskanalys inför aktiviteter, projekt.

Kommunledningsförvaltningen	Riskhantering - Systematiskt brandskyddsarbete (SBA) Riskhantering - avvikelser-/skaderapportering Fysisk/teknisk säkerhet lokaler (upphandling) Hot & våld/personsäkerhet, även gällande förtroendevalda (förtroendevalda samtliga nämnder). Valsäkerhet
-----------------------------	--

Angående Lejonfastigheters säkerhetssamordnartjänst

I dagsläget har Lejonfastigheter en trygghets- och säkerhetssamordnare. Det finns ett behov av ytterligare en säkerhetssamordnare som ska ha en samordningsfunktion vad gäller riskhantering och fysisk/teknisk säkerhet. Samverkan mellan kommunen (hyresgäst) och Lejonfastigheter (kommunens lokalförsörjningsuppdrag) behöver stärkas och tydliggöras.

Vad som kommer att ingå i uppdraget kommer att specificeras i det avtal som kommundirektören föreslås ges i uppdrag att teckna med Lejonfastigheter.

Antal säkerhetssamordnare

Säkerhetssamordnarna är placerade centralt i respektive förvaltning med närhet till förvaltningschefen.

Utbildningsförvaltningen	2 (två)
Integrations- och Arbetsmarknadsförvaltningen	1 (en)
Kultur och Fritidsförvaltningen	1 (en)
Social- och omsorgsförvaltningen	2 (två)
Leanlink	1 (en)
Verksamhetsstöd och Service	1 (en)
Miljö och Samhällsbyggnadsförvaltningen	1 (en)
Kommunledningsförvaltningen	1 (en)
Lejonfastigheter	2 (två), vilket innebär + 1 mot nuläge.

Implementering av säkerhetsorganisation

Under implementeringsfasen behöver kommunen arbeta parallellt på alla tre nivåer (strategisk - taktisk - operativ), enligt nedan ordning. I vilken ordning

säkerhetssamordnare rekryteras styrs utifrån riskbedömning inom och mellan förvaltningar.

1. Den interna säkerhetsorganisationen ska implementeras under 2022 och vara fullt införd senast under 2023.
2. Strategisk nivå tar fram styrdokument, mallar och e-utbildningar under 2021-2022.
3. Strategisk nivå ansvarar för en sammanhållen rekrytering av säkerhetssamordnare utifrån gällande rekryteringsprocess, i samråd med berörd förvaltning/bolag, med start i slutet av 2021.
4. Strategisk nivå startar säkerhetsforum med tillgängliga säkerhetssamordnare under våren 2022. Strategisk nivå tillhandahåller även utbildningar och praktik löpande.
5. Taktisk nivå; Säkerhetssamordnare erhåller en förvaltningsintroduktion inom sin förvaltning och ska sättas i kontakt med relevanta funktioner och forum som krävs för uppdraget.
6. Verksamheter utser säkerhetsombud, på operativ nivå, under 2022-2023.
7. Vid kommande rekryteringsbehov av säkerhetssamordnare ska avstämning ske med säkerhetschef.

Nya tjänster

Med anledning av ett ökat behov av att säkerhetsklassa personal för bland annat kommunens krigsorganisation och ett kommande ökat behov av att utreda oegentligheter, vilket även kan innefatta hantering av whistleblower-ärenden behövs inrättandet av en tjänst i avseende för bland annat bakgrundskontroll och kontroll av interna oegentligheter. För att kunna upprätthålla ett säkert och fungerande H-diarie, vilket ständigt växer, behövs även inrättandet av en administrativ tjänst kopplad till H-diariet. Båda tjänsterna är organisatoriskt placerade på Kommunledningsförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser

Den nya säkerhetsorganisationen bedöms bidra till ökad måluppfyllelse inom säkerhetsområdet och en mer kostnadseffektiv verksamhet som möter behovs-/riskbild.

Implementeringen av den interna säkerhetsorganisationen är förknippad med en ökad kostnad för respektive nämnd. Den totala kostnaden för samtliga tjänster beräknas uppgå till 10 500 000 kr per år. I detta belopp ingår

utbildningskostnader, eventuella lokalkostnader samt kostnad för tillhörande utrustning.

Nämndernas budgetramar för 2022 utökas med 10 500 000 kr enligt förslag till kommunstyrelsens beslut i ärendet ”Tilläggsbudget med anledning av extra statsbidrag för 2022 och ökade intäkter enligt ny skatteunderlagsprognos samt fördelning av medel för trygghetspaket” (KS 2021-53). Dessa medel ska i enlighet med det förslaget till beslut fördelas enligt följande:

Social- och omsorgsnämnden	1 200 000 kr
Äldrenämnden,	1 200 000 kr
Barn- och ungdomsnämnden,	800 000 kr
Bildningsnämnden	800 000 kr
Arbetsmarknadsnämnden	800 000 kr
Samhällsbyggnadsnämnden	800 000 kr
Kultur- och fritidsnämnden	800 000 kr
Kommunstyrelsen	4 100 000 kr

I medlen till kommunstyrelsen ingår förutom medel för inrättande av nya säkerhetssamordnartjänsterna på Kommunledningsförvaltningen och Verksamhetsstöd och service, även medel för de två nyinrättade tjänsterna på Kommunledningsförvaltningen avseende bakgrundskontroll och kontroll av interna oegentligheter samt administration kopplat till H-diariet, samt 800 000 kr för säkerhetssamordnartjänsten på Lejonfastigheter. I medlen för Äldrenämnden ingår förutom medel till den egna organisationen en säkerhetssamordnartjänst på Leanlink a 800 000 kr.

Kostnaderna för inrättande av ytterligare en säkerhetssamordnartjänst på Lejonfastigheter ryms för 2022 inom kommunstyrelsens utökade budgetram enligt ovan. Därefter ska kostnaden på 800 000 kr per år omhändertas av kommunstyrelsen inom ramen för kommunstyrelsens budget och i enlighet med av kommundirektören tecknat avtal.

För 2023 och framåt beaktas de utökade budgetramarna för nämnderna i budgetarbetet.

Utvärdering

Med hänsyn till syftet med införandet av en säkerhetsorganisation är det av vikt att följa upp dess effekter.

Strategisk nivå ansvarar för att utvärdera det kommunövergripande utfallet av införandet och identifiera utvecklingsbehov. En första särskild utvärdering behöver ske under 2022, därefter ska detta ske årligen.

Kommunala mål

En kostnadseffektiv verksamhet.

En effektiv organisation med goda resultat.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Förslagen innebär inte några konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv.

Samråd

Samråd har skett med Juridikenheten, HR-staben och ekonomistaben.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information till fackliga parter ges i Central Samverkansgrupp.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Samtliga nämnder
Samtliga förvaltningar
Lejonfastigheter AB
Säkerhetschef, Anders Fernemark